

Diari de Girona, 09/03/26

Demostren que els romans ja buscaven or a la Cerdanya

Un estudi ha aconseguit datar estructures mineres hidràuliques a les Guilleteres d'All

Un dels investigadors de l'equip de recerca durant el procés de presa de mostres per a la datació per OSL. / UAB

Un estudi ha permès demostrar que els romans ja buscaven or als sediments del riu **Segre** a la **Cerdanya**. Per primera vegada, una recerca conjunta de la **Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)** i

la **Universidad da Coruña** ha aconseguit identificar i datar mines d'or al·luvial d'època romana al **Pirineu Oriental**.

La presència d'or al **Segre**, com en altres rius pirinencs, ja era coneguda i algunes fonts islàmiques ja parlen de la bona qualitat de l'or del Pirineu per encunyar moneda. A més, alguns indicis literaris i arqueològics ja fa anys que apuntaven a l'existència de mines romanes a la **Cerdanya**, i les grans estructures rocoses erosionades a les **Guilleteres (Esterregalls) d'All** tenen una aparença que podia ser el resultat de l'activitat extractiva romana, perquè és similar, a petita escala, a la d'altres paisatges miners a cel obert de l'època, com **Las Médulas**.

Entre les pistes que tenien els arqueòlegs també hi ha la troballa d'una cadena d'or en una necròpolis romana propera o un taller al jaciment del **Castellot de Bolvir**, on es treballava l'or, la plata i el cinabri als segles I i II abans de Crist. Calia, però, acabar de confirmar científicament aquesta hipòtesi, que és el que s'ha pogut fer ara, concretant la cronologia de les mines.

Extracció amb l'aigua

La tècnica dels romans per extreure or dels sediments fluvials es basava en l'erosió dels dipòsits aurífers mitjançant l'aigua. Feien servir diverses tècniques de rentat que podien anar des de la senzilla canalització d'aigua a través dels sediments fins a la construcció de galeries i la inundació per aigua a pressió.

La recerca coordinada pels professors **Oriol Olesti Vila**, del **Departament de Ciències de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana** de la **UAB**, i **Jorge Sanjurjo**, de l'**Instituto Universitario de Geología** de la **Universidad da Coruña**, s'ha centrat en un gran dipòsit hidràulic, difícil de datar perquè no tenia pràcticament materials arqueològics.

Els investigadors van optar per una estratègia de datació per **OSL** (*Optically Stimulated Luminescence*), una tècnica menys precisa que el Carboni 14, però que té l'avantatge de no necessitar matèria orgànica, inexistent a les **Guilleteres d'All**, expliquen des de la **UAB**: «El 2022 es va iniciar una estratègia de datació per OSL, que permet datar els materials sedimentaris detrítics i, en especial, el quars, ja que, en quedar enterrats en un nivell arqueològic, comencen a rebre un flux de partícules radioactives que podem mesurar i datar».

Els investigadors han datat **dues mostres de la mateixa estructura que, si bé donen un ampli marge cronològic, coincideixen**

plenament entre els segles I-IV després de Crist, moment en què la mina ja estava abandonada. La cronologia confirma l'origen romà de l'estructura i permet demostrar per primera vegada l'explotació de l'or pirinenc per part dels romans a casa nostra.

No és estrany que, en aquest sentit, les mines d'or es trobin a uns 10 km de distància de la ciutat romana d'**Iulia Livica** (l'actual **Llívia**), l'única documentada al **Pirineu** i, per tant, probablement un centre amb un paper important en l'organització i explotació d'aquest recurs.